

צעריך דישלוחים

"כארלאנטון" צפירות הגלובית ארוכת גמר ווילג"

A project of The Shluchim Office

פרשת תרומה

לעטן מיט דעת עזיז

פרשת תרומה

ועשו לי מקדש

בנוגע דרך מצוה פון בויען דעם בית המקדש זאגט דער רמב"ם: "וממצואה מן המובהך לחזק את הבניין ולהגביהו כפי כח הציבור... ומפארין אותו ומיפין בפה בחן, אם יכולין לטוחו אותן בזחוב ולהגדיל במעשו הרוי זה המצואה" (עם איז א מצואה מן המובהך צו שטהארקן דעם בניין אונן איס באשיניינען וויפיל מען קען נאר. אויב מען קען איס ארום שמיירן מיט גאלד איז דאס א מצואה).

דרער לימוד דערפונ פאָר יעדער אידין:

- בשעת דרך אויבערשטער האט געשענקט אַידישן קינד - אַינגעעלע אַדרער מִידעלע - אַדרער אַן ערוואקסענען אַיד, מיט גרעסערע מעגלעכקייטן ווי אַ צוּוּיטן
- צום ביישפיל: ער (ז) האט מערער צייט, אַדרער אַ בעסערן קאָפ, אונן אַ שנעלערע תפיסה; אַדרער ער (ז) באַקומט פון דַּי עלטערן מערער געלט אויף די הווצאות קטנות (אויף "אלאָונְס") ווי אַ צוּוּיטער -

טאר ער (ז) ניט ייצא זיין דערמיט וואָס ער (ז) ווועט טאן אַין זיין רוחניות דיקון בֵּית המקדש ווי עס טוט אַ קינד וואָס האַט ווַיְנִיקָר מעגלעכקייטן פאָר אַים, נאָר ער (ז) מוֹ טאן לוּיט זייןע מעגלעכקייטן. ואָרום דאס גופא וואָס דער אויבערשטער האט אַים געשאנקן מיט בעסערע כשרונוט,
אַדרער די עלטערן גיבן אַים מערער געלט (אונַ דאס גֶּלְיכָן) - באַוּוּיט, אוֹ זיין מצואה אַיז, אוֹ ער זאל טאן מערער אַן מערער.

וַיַּעֲשֵׂה קְרָבָלָה סְפִיחָה,
וְכִיּוֹצֵן חָזֵה אֲזֵל 13 קְרָבָלָה! זָכָר חָזֵה אֲזֵל
אַיִלְמָרָה חָזֵה, וְיִמְצָא קְרָבָלָה קְרָבָלָה!
וְיִמְצָא קְרָבָלָה קְרָבָלָה!
אַיִלְמָרָה קְרָבָלָה קְרָבָלָה!

משיח לאו!

אין די זואָרָס פרשה רעדט זיך וועגן בויען דעם משכנן. אויך יעיצט האָבן מיר אַ פְּלָאַץ אַזְוֵי ווי דער משכנן אַונַן בֵּית המקדש: יעדע שול אַז אַ קלְיָינְעָר בֵּית המקדש זוויל וואָס אַז פְּלָאַץ ווי דער אויבערשטער רוחהָט. דער עיְקָר "מקדש" אין אַונְזָעָר צייט, אַז די שול פון דעם נשיאָ, וואָס אַז 777 - בית רבינו שבבל. זורץ דעם וואָס מיר דאַזעונגנָען אַז די אלָע שול אַז מיר מאָכָן זיַּג רְגָעָסְעָר, ברענָן מיר די הַתְּגָלוֹת פון משיח אַז מיר וועלְן האָבן דעם בֵּית המקדש הַשְׁלִישִׁי!

לעלוי נשמת
אמוֹר הרה"ח התמים ר' דובער בן הרה"ח ר' נפתלי
שׁוֹבֵעַ זְיוֹנִיק
וְכָה לְשֻׁמֶּשׁ בְּקוֹדֶשׁ קָרוֹב לְיוֹבֵל שָׁנִים
נִפְטָר בַּיּוֹם הַרְבִּיעִי, ט' אַיִיר תְּשִׁשְׁהָה
נִדְבַּת בְּנוֹ ר' דוד ש' זְיוֹנִיק וּמְשַׁפְּחוֹת

(המשך פון לעבן מיט דער ציט)
 און ווי דער אויבנדער מאנטער לשון פון דעם רמברס -
 "ומפארין אותו ומײַפִין כפי כחן, אם יכוּלֵין לטוֹוח אותו בזָהָב
 ולהגדיל במעשיו הרוי זה מצוה": דערבי איז ער מקים און
 "עקסטרעד" מצוה וואָס דער אויבערשטער האט געגעבען
 ספֿעַצְיַעַל צו אַיְם דֶּרֶךְ שְׁעַנְקָעַן אַיְם סְפֿעַצְיַעַל עַל כָּホּוֹת.
 און בשעת ער וועט טאן לְוִיט זַיְנָעַ מגעלעבקיטין, וועט אַיְם
 דער אויבערשטער געבען נאכמער פֿאַרְשָׁטָאנָה, און נאכמער
 מגעלעבקיטין אויף מקים זיין מצוֹת, וואָס דעמאַלְט וועט ער
 טאן אַיְם זיין גאנצער אויפֿירונג מעדרער ווי אַ צוֹּוִיטָעָר.

(פון דער דבי ריעדש צ' קינדרער - שיחת צ' מנהם אַב תש"מ)

ט' אַדְרָ

אַמּוּרִיקָא אַיְזָ נִישְׁטָ אַנְדְּעַרְשָׁ

דינסטייך, ט' אַדְרָ, תְּשִׁשְׁ אַיְזָ דִּי שִׁיפּ וְוּאמָם האט געבראַכט דעם
 פריערדיקן רבִּין אַגְּנַעֲקוּמָעַן אַיְזָ נִיְּרָאָךְ, נַאֲךְ אַ רְיִזְעָן פון 12
 טעג אויפּן וואָסער. דער רבִּי אַיְזָ גַּעֲרָאַטְ�וּעַט גַּעֲוָאָרָן מִיט
 אַסְאָךְ נְסִים פון פּוֹלִין וְוּאוֹ דִּי נַאֲצִים וּמַשְׁ הַאֲבָן אַבְּעַרְגַּעַנוּמָעַן
 דִּי מַאְכָטָט. טוֹזִונְטָעַר אַיְדָן זַיְנָעַן גַּעֲקוּמָעַן צוֹ מְקַבֵּל פְּנִים זַיְן דָעַם רְבִּין.
 ווען דער רבִּי אַיְזָ אַגְּנַעֲקוּמָעַן הַאֲבָן אַלְעַ פְּאַרְזָאַמְלָטָע גַּעֲשָׂרִיעַן
 "שְׁלָום עַלְיכֶם!". אַ סָּאָךְ מַעֲנְטָשָׁן הַאֲבָן גַּעֲזָאַגְּט דִּי בְּרָכָה
 "שְׁחַחְיָנוּ".
 ביַּיְדָר סְעוֹדָה וְוּאמָם מִינָּה האט אַגְּנַעֲגִירִיט אַלְיָץ אַ ברְזָק הַבָּא
 פָּאָרָן רְבִּין, האט דער רבִּי אַפְּגַּעַדְאַנְקָט דָעַם אוּבְּרָשְׁטָן אַיְפָּ
 אַלְעַ נְסִים, אַיְזָ האט דער מאַנְטָט דִּי אַיְדָן וְוּאמָם הַאֲבָן יַעֲמָלָט
 גַּעֲלִיטָן. דער רבִּי הַאֲטָט גַּעֲזָאַגְּט אַזְזָעַר גַּעֲוָיִין פְּלִיטָט ער טָאגּ
 אַזְנָאַכָּט. דער פריערדיקער רבִּי אַיְזָ גַּעֲקוּמָעַן מִיט אַ קלְאָרָעָ שִׁיטָה
 ווען אַמּוּרִיקָא, "אַמּוּרִיקָא אַיְזָ נִיט אַנְדְּעַרְשָׁ!" האט ער גַּעֲזָאַגְּט.
 פְּוֹנְקָט אַיְזָ וְוּ אַיְדָן זַיְנָעַן גַּעֲוָיִין פְּרוֹם אַזְנָאַגְּטָן גַּעֲלָרָנְטָן תּוֹרָה
 אַיְזָ אַירְפָּא, מַזְזָעַן זַיְנָעַן זַיְנָעַן אַזְנָאַפְּשָׁטְעַלְיָן יִשְׁבָּות אַזְנָאַ
 אַמּוּרִיקָא. עַס אַיְזָ נִיט קִין חִילּוֹק וְוּאוֹ מִינָּה גַּעֲפִינְט זַיְקָ, דער
 אוּבְּרָשְׁטָר אַיְזָ דַאֲךְ אַיְבָּרָאָל!
 אַזְעַט דָעַם זַעֲלָנְט טָאגּ וְוּאמָם דער פריערדיקער רבִּי אַיְזָ
 אַגְּנַעֲקוּמָעַן אַיְזָ אַמּוּרִיקָא, האט ער אוּפְּגַּעַשְׁטָעַלְטָן יִשְׁבָּתָה תּוֹמָכָי
 תּוֹמָיִים אַזְנָאַגְּטָן!

דָעַר גַּסְוָוִוָּז

לוֹחַ

ט' אַדְרָ

יּוֹם הַוְּלָדָת אַיְזָ יִאֲרַצִּיְתָּ פָּוֹן מְשָׁה רְבִּינוּ

ט' אַדְרָ אַיְזָ דָעַר טָאגּ וְוּעַן מְשָׁה רְבִּינוּ אַיְזָ גַּעֲוָאָרָן אַזְנָ
 נִסְתָּלָק גַּעֲוָאָרָן 120 יָאָר שְׁפָעַטָּעָר.

וְוּגַּעַן דָעַר גַּעֲבָוָרֶט פָּוֹן מְשָׁה רְבִּינוּ שְׁטִיטִיט אֹזְ מַעַן הַאֲטָט גַּלְיַיךְ
 גַּעַזְעַן "בַּי טֻוב הוֹאָ", אֹזְ ער אַיְזָ גַּוּט. זַיְיָ הַאֲבָן גַּעַזְעַן אֹזְ ער אַיְזָ
 גַּוּט דָעַרְפּוֹן וְוּאמָם דָעַר גַּעַנְצָעָר שְׁטוֹב אַיְזָ גַּעֲגַפְּלָטָט גַּעֲוָאָרָן מִיט
 לִיכְטִיקִיטָט.

פָּאָר זַיְן גַּעֲבָוָרֶט, הַאֲבָן עַמְרָס אַזְנָ יַכְבָּד - זַיְן טָאַטָּע אַזְנָ
 מַאְמָעָ - שְׁוֹן נִיט גַּעֲוָאָלָט לְעַבְנָן צְוֹאָמָעָן אֹזְ זַאֲלָן נִיט הַאֲבָן
 מַעַרְ קִינְדָּרָעָ. זַיְיָ הַאֲבָן נִיט גַּעֲוָאָלָט הַאֲבָן קִינְדָּרָעָ וְוּאמָרָה
 וְוּעַט אַרְיִינְוָאָרָפּוֹן אַיְזָ טַיְקָ נִילָּוּ!

אַבְּעָרָ מְרָים הַאֲטָט גַּעֲזָאַגְּט בְּנַבּוֹאָה אֹזְ זַיְיָ וְוּעַלְן הַאֲבָן אַ קִינְדָּ
 וְוּאמָם וְוּט אַרְיִינְגָּעָנְעָמָעָן דִּי אַיְדָן פָּוֹן גַּלְוָתָה. מְשָׁה רְבִּינוּ אַיְזָ גַּעֲוָוָן
 דָּאָם קִינְדָּ, אַזְנָ ערְ אַהֲטָאַט טָאַקָּע אַרְיִינְגָּעָנְעָמָעָן דִּי אַיְדָן פָּוֹן מְצָרִים
 אַזְנָ זַיְיָ אַרְאָפְּגַּעַרְאָכָט דִּי הַיְלִיקָעָ תּוֹרָה.

פָּאָר דִּי אַיְדָן זַיְיָנָעָן אַרְיִינְגָּעָנְעָמָעָן אַיְזָ יִשְׂרָאֵל הַאֲטָט
 וְתִבְרָךְ גַּעֲזָאַגְּט צַוְּ מְשָׁה רְבִּינוּ אֹזְ ערְ וְוּעַט נִיט אַרְיִינְגָּיִן מִיט זַיְיָ
 מְשָׁה רְבִּינוּ הַאֲטָט זַיְיָרָגְּעָנְטָט זַאֲלָן בִּיטָן דִּי גַּוּרָה. אַזְנָ ערְ אַהֲטָאַט
 וְוּעַט אַרְיִינְגָּיִן, וְוּעַט נִיט קַעַנְעָן צְוִישָׁטָעָרָט וְוּעַרְן. אַזְנָ ערְ דִּי אַיְדָן
 וְוּלְעָן זַיְדָקָן וְוּעַט מַעַן נִיט קַעַנְעָן צְוִישָׁטָעָרָט דָעַם בֵּית הַמִּקְדָּשָׁ,
 נִאֲרָן מַעַן וְוּעַט דָאָרָפּוֹן פְּאַרְטִילִיקָן דִּי אַיְדָן רְלָל. אַדְמָ אַיְזָ אַיְנִינָעָ
 פָּוֹן דִּי סִבּוֹתָ פְּאַרְטִילִיקָן מְשָׁה רְבִּינוּ אַיְזָ גַּעֲלִיבָן אַזְנָ מְדָבָר. אַיְזָ
 דָעַר גַּאֲוָלה וְוּעַט מְשָׁה רְבִּינוּ אַיְזָ אַיְפְּשָׁטִין צַוְּתָהִים
 צְוֹאָמָעָן מִיט אַיְדָן פָּוֹן זַיְן דָוָר וְוּאמָם זַיְיָנָעָן גַּעֲלִיבָן אַזְנָ מְדָבָר.
 אַזְנָ אַיְמָאלָט וְוּעַט ערְ אַרְיִינְגָּיִן אַיְזָ יִשְׂרָאֵל.

*די גִּימְטָרִיאָ פָּוֹן "מְשָׁה רְבִּינוּ" אַיְזָ 613 אַזְנָ מְשָׁה רְבִּינוּ הַאֲטָט
 אַזְנָ אַרְאָפְּגַּעַרְאָכָט דִּי הַיְלִיקָעָ מְתָנָה - דִי תּוֹרָה מִיט אַרְעָ
 613 מְצָוֹתָוּ!

וְוּעַן הַמִּן הַאֲטָט גַּעֲוָאָלָט אַיְסְקָלִיבִּין אַ חֲדֹשָׁ אַיְזָ וְוּלְכָן צַ
 דְּהַגְּנָעָן דִּלְאַלְעַ אַיְדָן, הַאֲטָט עַד אַיְסְקָלִיבִּין חֲדֹשָׁ אַדְרָ, וְוּיְלָ
 מְשָׁה רְבִּינוּ אַיְזָ נִמְתָּקָן גַּעֲוָאָרָן אַיְזָ דָעַם חֲדֹשָׁ. וְוּאמָם ערְ דָעַם
 נִימְתָּקָן, אַיְזָ אַיְזָ דָעַם חֲדֹשָׁ אַיְזָ מְשָׁה רְבִּינוּ אַיְזָ אַיְזָ
 גַּעֲבָרָעָנְגָּט דִּי הַיְלִיקָעָ מְתָנָה - דִי תּוֹרָה מִיט אַרְעָ
 אַפְּרִילְעַמְּרָדָן!
 גַּעֲבָרָעָן אַיְזָ אַיְזָ דָעַם חֲדֹשָׁ אַיְזָ מְשָׁה רְבִּינוּ אַיְזָ
 וְוּאמָם דָעַם גַּעֲרָאַטְ�וּעַט דִּי אַיְדָן. אַזְנָ יַעֲצָט אַיְזָ דָעַם גַּעֲמָן
 אַגְּלָעָן!

TEST YOUR KNOWLEDGE

פרקשת תרומה

פאקס צוריק די פאפיר צום שלזוויג'ס אופיס פאר מיטוואר,
און דו קענסט געוינגן א פרייז! (0985-221-718)

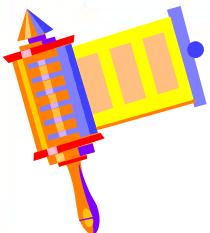
ליגאל אולדט דעם ריכטהיגן ענטפלער

א. וויפיל מדינות זיין געווין אונטער אחשורש הערשאפט?

126 כט

127 כט

133 כט

ב. וואו האט אחשורש געלעבט?

140 הצעיה כט

אייז יאלאו כט

53מ כט

ג. וויפיל סעודה'ס האט אחשורש געמאכט?

1 כט

2 כט

3 כט

ד. ווי לאנג איז געווין די ערשטע סעודה?

180 יאכ כט

180 טאג כט

180 טאג כט

ה. וועלכע ספצעיעלע קל'ידער האט אחשורש אנטגעטן בי דער סעודה?

243י כהאגה כט

243י א"י אונע כט

5' וותי כט

ו. אויף וועלבן טאג האט ער גערופען ושתוי?

62ט אג כט

3' נסנאג כט

ז. פארוואס איז ושתוי ניט געקומען צו אחשורש?

3' האט געהאט "האָוֹן" כט 3' האט אויא געהאט כט

3' איז געהאט פראייאטער כט

דער געווינער פון פרישט משפטים: לוי יצחק פעוזנער, 9

בצלמת בבל

ווי אלט:

נאמען:

אדראם:

אימיל: